

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Europski program usporedbe za 2025.

Organizacijska jedinica: Sektor makroekonomskih statistika, Služba statistike cijena i
europskog programa usporedbe

Priredila: Mirjana Lepušić

siječanj 2026.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj projekta je prikupiti kvalitetan set podataka kako bi se mogli izračunati pariteti prvo od najnižih razina (SPD level) do glavnih grupa (BHs) da bi se u konačnici dobio indikator za izračun bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) po paritetu kupovne moći (PKM).

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Na europskoj razini:

- Uredba (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. o uspostavi zajedničkih pravila za pružanje osnovnih informacija o paritetima kupovne moći te za njihov izračun i diseminaciju <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32007R1445>

- Uredba Komisije (EU) br. 193/2011 od 28. veljače 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa sustavom kontrole kvalitete koji se koristi za paritete kupovne moći <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011R0193>

- Uredba Komisije (EU) 2015/1163 od 15. srpnja 2015. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa osnovnih kategorija s obzirom na paritete kupovne moći <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015R1163>

- Uredba Komisije (EU) 2024/3171 od 18. prosinca 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1445/2007 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s popisom osnovnih kategorija koje se koriste za paritete kupovne moći <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024R3171>

Na nacionalnoj razini:

Zakon o službenoj statistici (NN, br. [25/20.](#), [155/23.](#) i [124/25. – ispr.](#))

Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama (NN br. [155/2023](#))

Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske (PSA) 2021. - 2027.

Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske (GPP) 2025.

- Sustav klasifikacija

COICOP - klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni

COFOG - klasifikacija funkcija države

CPA - standardna klasifikacija proizvoda po djelatnosti

COPNI - klasifikacija izdataka neprofitnih ustanova koje služe kućanstvu

- Statistički pojmovi i definicije

Statističke varijable su indeksi razina cijena i indeksi obujma. Indeksi razina cijena su omjeri pariteta kupovne moći (PKM-a) prema tečajevima. Oni pružaju mjeru razlika u razinama cijena između zemalja, navodeći za određenu razinu agregacije ili analitičku kategoriju broj jedinica te zajedničke valute potrebne za kupnju istog volumena razine agregacije ili analitičke kategorije u svakoj zemlji. Na razini bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) pružaju mjerilo razlika u općim razinama cijena zemalja. Također se naziva i usporednom razinom cijena indeksa. Indeks volumena je ponderiran s relativnim razinama u količinama određenog skupa dobara i usluga između dviju zemalja. Količine moraju biti homogene, dok relativne razine za različite robe i usluge moraju biti ponderirane prema njihovoj ekonomskoj važnosti mjerenoj prema njihovoj vrijednosti u jednoj ili drugoj ili u obje zemlje.

- Statistička jedinica

Statistička jedinica je standard kupovne moći (SKM), umjetna jedinica zajedničke referentne valute koja se koristi u EU za izražavanje volumena ekonomskih agregata u svrhu prostornih usporedbi na način da se eliminiraju razlike u razini cijena između država članica.

- Statistička populacija

Rashodna strana nacionalnih računa, kako je definirana u ESA 2010, definira statističku populaciju.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Korisnici na svjetskoj razini su:

- Međunarodni monetarni fond (MMF)
- Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD)
- Ujedinjeni narodi (UN)
- Svjetska banka (WB)

Korisnici na nacionalnoj razini su:

- državne agencije
- fakulteti i istraživački instituti
- javna i privatna poduzeća
- financijske institucije
- novinske agencije
- pojedinci

1.1.1. Potrebe korisnika

Europska komisija koristi paritet kupovne moći (PKM) kada alocira sredstva iz Strukturnih fondova državama članicama. Strukturni fondovi osnovani su kako bi se smanjile ekonomske razlike među državama članicama. Glavni pokazatelj koji određuje može li se regija prijaviti za dobivanje sredstava iz Strukturnih fondova je regionalni bruto domaći proizvod (BPD) po stanovniku unutar zemlje koji je deflacioniran korištenjem PKM. Međunarodni monetarni fond (MMF) koristi PKM kada donosi odluku o kvoti svojih članica. Kvota zemlje, između ostalog, određuje financijska sredstva koje je zemlja obvezna uplatiti MMF-u. Međunarodne organizacije, vladine agencije, sveučilišta i istraživački instituti koriste PKM kao ulaz u ekonomsko istraživanje i analizu politika koje uključuju makroekonomske agregate među državama. Javna poduzeća primjenjuju PKM kada uspoređuju cijene i operativne troškove s onima sličnih javnih poduzeća u drugim zemljama. Privatne tvrtke koje posluju u različitim zemljama primjenjuju PKM za potrebe komparativne analize koja uključuje cijene, prodaju, tržišne udjele i troškove proizvodnje. Banke koriste PKM u ekonomskim analizama i praćenju tečaja. Pojedinci se često pozivaju na PKM kod pregovora o plaćama pri prelasku iz jedne zemlje u drugu.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Kvaliteta statističkih procesa, krajnjih rezultata, odnosno proizvoda te pružanja usluga najbolje se može ocijeniti ispitivanjem zadovoljstva korisnika. Svrha istraživanja o zadovoljstvu korisnika jest saznati kolika je razina zadovoljstva korisnika kvalitetom proizvoda i usluga Državnog zavoda za statistiku. Korisnici ujedno imaju priliku izraziti svoje potrebe i primjedbe te na taj način sudjelovati u poboljšanju ukupne kvalitete Državnog zavoda za statistiku.

Rezultati istraživanja važni su za buduće planiranje aktivnosti Državnog zavoda za statistiku, donošenje odluka i određivanje prioriteta te se smatraju važnim izvorom informacija o mišljenjima, željama, potrebama i očekivanjima korisnika.

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje je provedeno potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku – [Istraživanja o zadovoljstvu korisnika](#).

1.2. Potpunost

Izračun i objava svih indikatora odnosi se na 36 zemalja učesnica projekta.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

U istraživanjima cijena proizvoda široke potrošnje mogu se pojaviti pogreške u mjerenjima zbog neusklađenosti s strogom definicijom proizvoda u uzorku proizvoda, na primjer, s obzirom na veličinu paketa ili parametre kvalitete. Iako postupak provjere valjanosti eliminira ove pogreške pažljivim uspoređivanjem cijena koje dostavlja svaka država i procjenjivanjem njihove vjerodostojnosti, neke od ovih pogrešaka mogu se teško prepoznati, posebno one koje se odnose na kvalitetu. Slični se problemi mogu pojaviti i u drugim istraživanjima, poput godišnjeg istraživanja o naknadama zaposlenih u javnom sektoru. Ovdje problem proizlazi iz heterogenosti izvora podataka po zemljama. Iako se neodgovaranje iz jedne određene statističke jedinice obično može lako prevladati zamjenom te jedinice i obično ionako ima vrlo ograničen utjecaj na razini objavljenih kategorija, poseban problem se javlja tamo gdje cijene za određeni proizvod nisu dostupne u jednoj ili više zemalja. U tim se slučajevima relativna cijena imputira na temelju relativne cijene za druge proizvode. Ako zemlja ne prijavi cijene ni za jedan proizvod u glavnoj grupi, praznine se obično popunjavaju korištenjem pariteta kupovne moći (PKM-a) iz slične hijerarhijske grupe.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nije primjenjivo.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Sve greške moguće je ispraviti u fazama kontrole.

2.2.4. Pogreška ne odgovora

Setovi podataka (cijene) prikupljaju se prema unaprijed određenoj listi (od strane Eurostata) i to prema uskoj specifikaciji proizvoda kako bi se omogućila usporedivost proizvoda i prosjeka cijena između zemalja sudionica projekta. Ukoliko se pojave odstupanja od geometrijske sredine, koja su iznad 125% ili manja od 80%, potrebna je provjera podataka nakon čega slijedi potvrda prikupljenih podataka ili

ispravak. Ako je potreban ispravak podataka može se raditi o grešci u prijavljenoj količini ili o podacima za krivi proizvod.

2.2.5. Stopa ne odgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa ne odgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Ulazni podaci u procesu kompilacije pariteta kupovne moći (PKM) dolaze iz nekoliko izvora, posebno iz posebnih istraživanja cijena PKM i iz nacionalnih računa pa je nemoguće izračunati bilo kakvu smislenu numeričku mjeru pogreške za PKM. Možemo reći da što je viša razina agregacije to su greške minimalne, a greške na nižoj razini agregacije otklanjaju se kroz nekoliko kontrolnih ciklusa i uglavnom se uvijek radi o minimalnim greškama.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

U istraživanjima cijena proizvoda široke potrošnje mogu se pojaviti pogreške u mjerenjima zbog neusklađenosti sa strogom definicijom proizvoda u uzorku proizvoda, na primjer, s obzirom na veličinu paketa ili parametre kvalitete. Iako postupak provjere valjanosti eliminira ove pogreške pažljivim uspoređivanjem cijena koje dostavlja svaka država i procjenjivanjem njihove vjerodostojnosti, neke od ovih pogrešaka mogu se teško prepoznati, posebno one koje se odnose na kvalitetu. Slični se problemi mogu pojaviti i u drugim istraživanjima, poput godišnjeg istraživanja o naknadama zaposlenih u javnom sektoru. Ovdje problem proizlazi iz heterogenosti izvora podataka po zemljama. Iako se neodgovaranje iz jedne određene statističke jedinice obično može lako prevladati zamjenom te jedinice i obično ionako ima vrlo ograničen utjecaj na razini objavljenih kategorija, poseban problem se javlja tamo gdje cijene za određeni proizvod nisu dostupne u jednoj ili više zemalja. U tim se slučajevima relativna cijena imputira na temelju relativne cijene za druge proizvode. Ako zemlja ne prijavi cijene ni za jedan proizvod u glavnoj grupi, praznine se obično popunjavaju korištenjem pariteta kupovne moći (PKM-a) iz slične hijerarhijske grupe.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Nakon izračuna konačnih pariteta kupovne moći (PKM) za određenu referentnu godinu, PKM se više ne revidiraju. Međutim, kako bi se održao najveći mogući stupanj koherentnosti s nacionalnim računima, cijeli vremenski niz PKM-ova se dva puta godišnje, u lipnju i prosincu, preračunava na najnovije agregate nacionalnih računa, a baza podataka se ažurira u skladu s tim. U prosincu 2016., nakon uvođenja ESA 2010, revidiran je puni vremenski niz PKM-ova (1995.-2012.).

2.3.2. Praksa revizije podataka

Nema objave preliminarnih rezultate i to je razlog zašto ne postoji redovita revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Pariteti kupovne moći (PKM-ovi) za određenu godinu (t) objavljuju se u četiri koraka:

- Nakon t + 6 mjeseci: Prvi preliminarni rezultati na temelju svih novih podataka za godinu t koji su tada dostupni, a nadopunjeni ekstrapolacijama iz godine t - 1;
- Nakon t + 12 mjeseci: Preliminarni rezultati, koji uključuju sve nove podatke o cijenama i izdacima godine t;
- Nakon t + 24 mjeseca: Revidirani, preliminarni rezultati, koji uključuju najnovije procjene rashoda;
- Nakon t + 36 mjeseci: Konačni rezultati za godinu t. Ti su rezultati konačni u smislu da više neće biti ažurirani kada zemlje revidiraju svoje procjene nacionalnih računa.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest T + 1.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 3.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Nije bilo vremenskog odmaka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest 100%.

4. Pristupačnost i jasnoća

Podaci su dostupni u elektroničkom obliku na internetskoj stranici Eurostata u bazi podataka i u obliku priopćenja te na internetskoj stranici Državnog zavoda za statistiku (DZS) u obliku priopćenja.

4.1. Priopćenja

[Eurostat je u 2025. godini objavio:](#)

[PPPs for GDP per capita in 2024: preliminary estimates](#) - Pariteti kupovne moći i BDP po stanovniku u 2025. - preliminarna procjena (27. ožujka 2025.)

[Large variations in household material welfare in 2024](#) - Velike varijacije u materijalnom blagostanju kućanstava u 2024. (18. lipnja 2025.)

[Household consumption: price levels in 2024](#) - Potrošnja kućanstava: razine cijena u 2024. (19. lipnja 2025.)

[Household material welfare varies widely in the EU](#) - Materijalno blagostanje kućanstava uvelike varira u EU (17. prosinca 2025.)

DZS je u 2025. objavio:

[NR-2025-2-3 Bruto domaći proizvod i stvarna individualna potrošnja u standardu kupovne moći u 2024. | Državni zavod za statistiku](#) (17. prosinca 2025.)

4.2. Mrežna baza podataka

Podaci su dostupni na Eurostatovoj internetskoj stranici u bazi podataka, [Database - Eurostat](#).

4.3. Pristup mikro podacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikro podacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Osnovni metodološki pojmovi objašnjeni su na kraju priopćenja „[Bruto domaći proizvod i stvarna individualna potrošnja u standardu kupovne moći u 2024.](#)“.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Tumačenje vremenskih serija koje uključuju paritete kupovne moći (PKM-ove) treba voditi svrsi analize. Savršeni višenamjenski pokazatelj koji istodobno adekvatno bilježi i prostorne i vremenske aspekte jednostavno ne postoji. Na primjer, vremenska serija indeksa razine cijena ne pruža pouzdanu mjeru razvoja cijena u određenoj zemlji. U tu svrhu umjesto toga treba primijeniti indeks potrošačkih cijena. Slično tome, ako želimo usporediti stopu promjene cijena u dvije ili više zemalja, Harmonizirani indeks potrošačkih cijena (HICP) lako je dostupan, barem za većinu europskih zemalja. Sukladno tome, vremenska serija indeksa razine cijena (PLI- a) pokazuje, za svaku uzastopnu godinu, razine cijena različitih zemalja u odnosu jedna na drugu i daje okvirne pokazatelje kako su se te relativne razine cijena razvijale. PKM-ovi se primarno koriste za pretvaranje izdataka u različitim zemljama u zajedničku valutu i zajedničku razinu cijena kako bi se osigurala usporedivost. Trenutna vremenska serija cijena, na primjer, Bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) po stanovniku, deflacionirana trenutnim PKM-ovima svake godine, osigurava usporedivost relativnog obujma među zemljama za svaku pojedinu godinu. Međutim, stope rasta neće odražavati stvarni rast, jer su izdaci izraženi u zajedničkim, trenutnim cijenama. Ipak, kada su predstavljeni u obliku indeksa i po stanovniku, mogu se koristiti kao analitički alat u vremenskim usporedbama, ali s oprezom. S druge strane, vremenska serija BDP- a po stanovniku u fiksnim cijenama, deflacionirana PKM-om bazne godine, proizvesti će obje stvarne količine izražene u istoj razini cijena za sve zemlje, kao i stvarne stope rasta. Međutim, u mnogim je slučajevima ovaj pristup vrlo problematičan, jer se strukture cijena i cjenovni srodnici u različitim zemljama vremenom mijenjaju. Pretpostavka o fiksnoj relativnoj cijeni (PKM bazne godine) stoga nije realna, posebno u dugim vremenskim serijama.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Od 1995.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nema prekida u seriji.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

100%

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

100%

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

100%

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Svi troškovi su detaljno planirani po svakoj aktivnosti unutar EU darovnice.

6.2. Opterećenje

Nije raspoloživo.